

Sekahedelmä

4 • 2014

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Karavaani kulkee	5
Sihteerin terveiset	6
Slangi-visa.....	6
Aluesihteerin palsta	7
Itsenäisyyden malja	8
Kansanedustajille, Ammattiliittojen johtoelimille	11
Rantaleijonen murheita.....	15

Sekahelmä

Päätoimittaja
Heikki Vesanto
heikki.vesanto@luukku.com

Taitto Anitta Kainulainen

Painopaikka
Grano Oy, Kuopio

**Seuraava Sekahelmä -lehti ilmestyy maaliskuussa 2014.
Aineistot 23.2.2015 mennessä päätoimittajalle.**

Helsingin Elintarviketyöntekijät ry ao. Osasto 10

Siltasaarenkatu 4, 5 krs, 00530 Helsinki puh. 02077 40713 www.osasto10.com

Johtokunta 2014

Puheenjohtaja:

Jukka Nissinen
GSM 040 5080 074
jukka.nissinen@sff.fi

Varapuheenjohtaja:

Juha Sulisalo, Paulig

Sihteeri:

Olli Hallikas
GSM 040 7586 196
olli.hallikas@meira.fi

Osaston varasihteeri:

Tarja Palmamäki, Meira

Eija Högel, Paulig
Timo Hämäläinen, Halva
Chau Ngyen, Finn-
catering
Jaska Nissinen, Koff
Antti Tervonen, Koff
Pekka Helin, Koff
Tiina Salenius, Meira
Timo Keto, Mildola
Heikki Vesanto, Mildola

Jaokset ja vastaavat Taloudenhoitaja:

Pirjo Vainio
puh. 020 774 0616,
GSM 040 729 5587
etunimi.sukunimi@selry.fi

Talousjaos:

Puheenjohtaja, vara-pj,
sihteeri, taloudenhoitaja

Tiedotusjaos:

Jukka Nissinen, Olli Hallikas
ja Heikki Vesanto, Sekahedelmän päätoimittajana

Opinto- ja nuorisajaosto:

Olli Hallikas
Antti Tervonen

Urheilujaos:

- kesälajit
Antti Tervonen, Koff
- talvilajit
Timo Hämäläinen, Halva

Morjens toverit

Syyskokoukset on taas käyty ja kiinnostus oli yhtä valtava kuin luottamusmieheksi tehtäviin silloin kun yt-neuvotteluita ei ole näköpiirissä. Eli osanottaja listasta ei tullut kovin pitkää. Syyskokous on kuitenkin se mesta, jossa kaikilla osaston jäsenillä on mahdollisuus ja oikeus sanoa mielipiteensä ja toivomuksensa osaston johtokunnan tekemisistä tulevaa vuotta silmällä pitäen. Luulisi kiinnostuksen olevan suurempi. Puheenjohtajan tehtävät syyskokouksessa hoiti kuitenkin hienosti ja mallikkaasti Rudolf Lindblad, kuten aina kun on tehtävässä ollut.

Asiasta toiseen. EK on saamassa uuden dirigan. Ison pomon nimi on Matti Alahuhta ja pyrkimykset samat kuin kaikilla entisilläkin, eli duunareiden olojen kurjistaminen yrittäjien hyväksi. Ei taida tääkään herra muistaa, että duunarikin on kuluttaja, joka pitää yrityksiä pystyssä, mutta duunarikin tarvii siihen fyrkkaa. Tällä uudella pomolla on oikein neljä teesiä, joilla yritykset saataisiin nousuun ja duunarit nöyriksi (eli köyhiksi). Yksi on palkka maltti? Voiko maltillisempaa liksan korotusta olla kuin 0,3 prossaa? Toinen olisi työmarkkinoiden jäykkyyden vähentäminen. Eikö toinen työmarkkinaosapuoli ole työnantajat, nehän voisivat aloittaa sen jäykkyyden vähentämisen sillä, että kysyis enemmän mitä duunarit todella tarvii, he-

hän sen kumminkin paremmin tietää, niin ei tarttis aina riidellä ja tapella joka sentistä tai jokaisesta tekstikohdasta TESSiä tehdessä. Kolmas teesi olisi tuloverotuksen alentaminen, että ostovoima paranisi. Eli yriitäjät on kuitenkin kiinnostuneita duunareiden euroista, kunhan ei tarttis vaan itse niitä heille antaa. Kuitenkin työnantajien edustajat ovat olleet monta vaalikautta enemmistönä eduskunnassa ja veroja säättämässä, silti meikäläisen verotkin ainakin noi "alvit" on vaan nousseet. Toisaalta en vastusta oikeanlaista verotusta, koska yhteiskunta tarvitsee runsaasti verovaroja, esimerkiksi niin kauan, kun jopa huonosti palkatut duunaritkin joutuu hakemaan toimeentuloa fattan luukulta ja erilaisista leipäjonoista. Se taas johtuu pitkälti siitä maltillisesta palkkapolitiikasta, jota työnantajat taas toivoo. Kyllähän firman mahtavat voitotkin muuttuis pelkiksi voitoiksi, jos joutuis maksamaan kohtuullistakin palkkaa. Neljäs teesi olisi julkisen sektorin säästöt. Jos Alahuhta joutuis itse käyttämään julkisia palveluita, kuten terveyskeskuspalveluja tai julkisia sairaaloita voisi siinäkin asiassa muuttua ääni kellossa.

Tähän lopuksi voisin skrivata kevennykseksi snadin jutun, mitä mulle sattuu tossa marraskuun vikana lauantaina. Jouduin

ekan kerran elämässä ottaan skouden kiinni ja panna sen hetkeks boseen. Se kävi niin, että kun dallattiin mun koiran kanssa rauhallista landetietä eteen päin, niin vastaan alko käveleen outo iso kokoinen ja uhkaavan oloinen tyyppi. Tsiikailin siinä vähän joka suuntaan, että mihin lähtis. Kysyin omalta doogilta, et lähetääks himaan? Ei tarvinnut kahdesti kysyy, kun se teki u-käännöksen ja lähti pientä pikakäppäilyä harrastaen skuijaa kohti minkä läpi meni snadi polku himaan. Se outo tyyppi lähti perään dallaamaan. Se

tuli välillä ihan lähelle vähän niin kuin nuuskimaan ja hyppimään rinnuksille. En tsennannut viel siin vaiheessa et se oli poliisi, sen sain tietää myöhemmin. No kaveri seurasi meitä himaan saakka. Se tuli röhkeesti pihaan saakka, vaikka sanoin, et pysy sielä portin ulkopuolella. Käsinkin sen painuu sinne mist oli tullukkin, mutt ei se ollu kuulevinaan. Sanoin sille sit, et pannaan sut autoon boseen ja viedään vähän ajelulle. Mä tunsin yhen skouden aika lähinaapurista ja päätin viedä kaverin sille ja kysyy mitä sille pitäis tehdä. Kun mä ajoin kaverin pihaan, oli tämä itsekin juuri tulossa himaan jostain kävelyttä jotkut remelit käsissä. Kysyin onks hältä kadonnut jotain? Kaveri pamlas, et sen partiokaveri Kirka on karannut. Mä sanoin et mulla on autossa yks outo tyyppi et voisit sä kertoa mitä sille pitäis tehdä?. Kaveri tsiikas autoon ja riemastui todella ja sanoi, että sehän on Kirka mun neljalikainen partiokoira. Virassa oleva "poliisi". Että semmonen stoori.

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta toivottaa
Hessu

Karavaani kulkee...

Luottamusmiehet vuosille 2015-16 on valittu. Onnittelut valituiksi tulille. Valinnan myötä tulee joitakin oikeuksia ja valtavasti vastuuta. Työkaverit ovat luottaneet luottamusmiesten käsiin työehtojensa hoitamisen. Luottamusmiehen toimintakyvyllä on joitakin edellytyksiä.

Tärkein on kunnon selkänöja. Ilman sitä rypäle muuttuu rusinaksi. Yhtenäisen porukan tuki on kaiken perusta. Erimielttä saa ja pitääkin olla - suljettujen ovien takana - mutta kun peli alkaa olemme ulospäin yhtenäisiä. Kärjistäen: luottamusmiehen on helpompi toimia, kun hän tietää saavansa tuvan tarvittaessa tyhjäksi. Kun hierotaan kauppaa, pitää olla valmius olla myymättä.

Toinen tärkeä edellytys on tiedonjano. Pitää esim. olla perillä työnantajan taloudellisesta tilanteesta. Onko firma kuilun partaalla vai olisiko sillä varaa pieneen paikalliseen erään? Tiedonjanoon löytyy lääkettä mm. Kiljava-opistolta. Vaikka imemmekin perustiedon jo äidinmaidosta, helpottaa tietotason päivittäminen asioiden hoitamista huomattavasti. Vähintään perus- ja jatkokurssit on hyvä käydä. Työlainsäädännön ja sopimusten tunteminen ovat tärkeitä työkaluja luottamusmiehen pakissa. Turha tuhlata paukkuja joukkovoimapaketin rakenta-

miseen tai kaupankäyntiin, jos maaliin voi päästä pitämällä kapitalistille pikku luennon. Kiljavalla myös verkostoidutaan. Opiskelun ohessa syntyy yhteyksiä, joiden avulla luottamusmiehi voi saada edustamilleen ihmisille tärkeitä asioita TES-kirjauksiksi tai osaksi työolainsäädäntöä.

Yksi tärkeä ominaisuus on "teflonpinnoite". Kun rapataan, niin roiskuu. Jos pelin ottaa liian henkilökohtaisesti, palaa loppuun ja fokus katoaa. Polttava tahto maailman parantamiseksi on mahtava asia, mutta se ei saa hämärtää perustehäväämme, työkavereiden asioiden hoitamista tässä ja nyt.

Kympin puheenjohtaja
Jukka Nissinen

Morjens toverit!

Syksy on synkkää sanotaan laulussa. Mulle jostain syystä syksy on ollut pääsääntöisesti jokseenkin hyvää aikaa, psykiatri ottakoon selvää miksi.

Omassa talossa on YT:t meneillään ja vaikka lain velvoite tulee täytetyksi niin kahvin juonniksi se on malkeinpä mennyt. Yleensä jo se, että työnantajat tunnistai-

sivat YT veloitteensa olisi hyvä asia. Sehän ei tarkoita pelkästään ns. henkilövaikutuksia, eli kenkää joillekin, vaan kaikkia yhteisesti sovittavia asioita.

Joulu tulee ja meillä on vuoden kiireisin aika.

Hyvää loppu vuotta toivottaen
Olli

Slangi-visa

1. "Hessu kerto, et ne oli ruvennu griinaamaan ja ne sano, et sitä oli retkutettu."

Eli mitä on RETKUTETTU?

- 1) Kutiteltu.
- X) Lyöty nyrkeillä.
- 2) Huijattu. (Erkki Eki Mattsson, Kun Eki oli snadi, Kirstarin jengi, 1995)

2. MÄSÄRI tarkoitti?

- 1) Katiskantapainen kalanpyydys.
- x) Juopunut varusmies.
- 2) Ryyppysekoitus.

3. Mikä onkaan VALKKA?

- 1) Vallilan kaupunginosa.
- x) Valtioneuvoston linna Senaatintorin reunalla.
- 2) Valkoinen sali, Helsingin kaupungin juhlatila.

4. Svenskien Örjan Atterberg delas?

- 1) Lintsin akrobaattinäytöksen 1977.
- x) Sistois Eltsun formulaskabois 1963.
- 2) Tipahti Korkiksen karhulinnaan 1946.

5. Kaksi reilusti parikymppistä stadilaista musiikinopiskelijakundia "Käbiksen Olski" ja "Tölikan Jankka" esittävät slangilauluja nimellä:

- 1) Stadin Styditi Gibat.
- x) Leuhkat Lättähatut.
- 2) Slangiduo Sakilaiset.

6. MAIJARI oli ennen:

- 1) Jengitappelussa johtaja.
- x) Miesopettaja.
- 2) Raitiovaunun rahastaja.

Aluesihteerin palsta

Jouni Konttila, aluesihtööri, 040 544 5101
jouni.konttila@selry.fi

Tuottavuus nousee, kuka vie rahat?

Olli Savelan ja muiden tutkijoiden mukaan työn tuottavuus on nousut huimasti. Yhä pienemmällä porukalla tehdään entistä parempaa tulosta ja voittoja. Kuka rahat vie on mielenkiintoinen kysymys. Globaali ulkomainen omistus on saanut aikaan tilanteen, jossa voitot karkaavat ulkomaille. Kurjuus vallitsee koko EU-alueella. Poliitikot ovat kyvyttömiä tekemään ratkaisuja, joka laittaisi stopin verokeinottelulle ja vapaa kilpailu sallii verohuijareiden mukana olon markkinoilla. Kokoomuksen ajama yksityistäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että yritys joka voittaa kilpailutuksen ja jättää maksamatta veronsa Suomeen lisää kurjuutta. Työn tuottavuuden kasvu ei näy duunarin tilipussissa. Hyvinä aikoina varaudutaan lamaan ja lamassa leikataan duunarien etuisuuksia ja kituutetaan pienillä palkankorotuksilla.

Mitä sitten voimme tehdä? Liitto on mukana kotimaisuuskampanjassa, jossa suositellaan ostamaan kotimaista. Enää ei riitä sekään, että ostetaan kotimaassa valmistettua. Pitää lisäksi varmistaa, että yritys maksaa veronsa Suomeen. Työpaikat ovat kiinni siitä, mitä suuhumme laitamme. Kotimaisuus lisää työtä ja hyvinvointia verotulojen kautta. Monilla työpaikoilla on saatu vuokratyö kuriin. Tätäkin kautta varmistetaan, että ne duunista maksetta-

vat palkat ovat oikein ja verot maksetaan. Hyvänä esimerkkinä Sinebrychoff, jossa duunarit päättivät, että vuokratyötä ei hyväksytä. Fazer makeisissa vuokratyö torjuttiin pontevasti pääluottamusmiehen toimesta. Ulkoistetuissa toiminnoissa on tärkeää huolehtia myös alihankkijoiden suhteen siitä, että työehtosopimuksia noudatetaan ja palkat maksetaan oikein. Pääluottamusmiesten tärkeä tehtävä on tarjota jäsenyyttä vuokratyöntekijöille, ulkoistetuille työntekijöille ja huolehtia siitä, että autetaan muitakin kuin oman yrityksen työntekijöitä, jotka työskentelevät yrityksen rakennuksissa.

Karua on verotulojen putoaminen yhteisöverojen osalta. Hallituksen päätös laskea yhteisövero on tuonut reilun miljardin vajeen. Tältä vuodelta arvioi valtionvarainministeriö, että laskua tulee lisää reilusti. Tämän vajeen kattavat duunarit joko kohoavina veroina tai etuisuuksien leikkauksina. Siksi on tärkeää huolehtia siitä, että palkat maksetaan oikein ja vaikuttaa yritysten ulkoistusaikeisiin voimalla. Moni ei tule miettineeksi laajempaa kuviota, jossa yksityistäminen, vuokratyö ja lain mahdollistama "verosuunnittelu" ajaa kansalaiset yhä syvemmälle taantumaa. Duuni on mittava ja vaikuttaminen kaikilla tasoilla on ainoa keino pyrittäessä parempaan.

Itsenäisyyden malja

Iltalehdet ja media laajemminkin näyttää pelottelevan suomalaisia Venäjällä saadakseen kannatusta natoliittoutumalle ja laajat juhllaisuudet järjestetään Talvisodan alkamisen merkissä. Niinpä huomiotta on lähes täysin jäänyt eräs vaikea hetki tämän sotaisan uhon keskellä. Kuinka moni on törmännyt siihen, että Suomen ja Venäjän välille solmitusta välirauhasta on kulunut 70 vuotta tänä syksynä. Muuan ystäväni kertoi, että hänelle selvisi vasta aikuisiässä, että Suomi tosiasiaa hävisi sodan Venäjälle. Välirauha syksyllä 1944 lopetti sotatoimet, Suomeen tuli Liittoutuneiden maiden valvontakomissio. Suomi tulkittiin natsi-Saksan liittolaiseksi ja sitä kohdeltiin sellaisena ilmeisen aiheellisesti. Sodan päättyminen merkitsi myös sitä, että Suojeluskunnat ja muut fasistityyppiset järjestöt kiellettiin ja ammattiyhdistykset ja radikaalivasemmistolaiset järjestöt saivat jälleen toimintaoikeudet ja poliittiset vangit vapautettiin. Siitä on siis kulunut nyt 70-vuotta ja vasta sen jälkeen alkoi Suomessakin hyvinvointivaltion ja ns. länsimaisen demokratian rakentaminen. Tätä ei ole nykyisessä poliittisessa ilmapiirissä oikein muodikasta muistella, mutta 1929 lopetetulle ammattiliitolle (SEL:n edeltäjä) ja lopetettujen ammattiosastojen lehdille, kuten myös aivan tavallisille työläisille kyse on tärkeästä hetkestä ja vuosijuhlasta.

”Oi, se oli niin suloista toivon ja odotuksen aikaa, me soittelimme jatsia Josafatin kallioilla ja unelmoimme.” Näin muisteli edesmennyt Elannon leipätehtaan pakkaaja Airi Vahtila sodan päättymisen jälkeisiä nuoruusvuosiaan Helsingissä. Jat-

kosodan päättyminen ja välirauha muuttivat Suomea aivan ratkaisevalla tavalla muutenkin kuin että siirryttiin sodasta rauhan aikaan.

Vuoden 1918 tapahtumien ja välirauhan väliset 36 vuotta olivat olleet vaikeita aikoja aivan tavallisille ihmisille, kuten omakin perheeni oli. Isäni serkkupoikia oli ammuttu 1918 tapahtumissa, mummoni vaihtoi setäni voihin ja sai hänet ulos vankileiriltä. Perheen vanhemmilta meni talo 1930-luvun pula-aikana, kun maan oikeistolainen johto maksatti silloinkin laman seuraukset kansalla, ja isäni joutui lopettamaan opiskelun, kun pankki eväsi lainan. Vasemmistolaisena sosialidemokraattina hän ei saanut virkoja, koska ei suostunut liittymään suojeluskuntaan, kunnes vasemmistoenemmistöisessä Järvenpäässä ei tällaista ehtoa työpaikan saantiin edellytetty. Vanhemmilleni jäi niin syvät traumat sota-ajasta, etten koulussa saanut lukea saksaa. Äitini oli työskennellyt muotiliikkeessä, jonka johtajat hänen sanojensa mukaan iljettävällä tavalla hyysäsivät saksalaisia upseereita, joita koko Järvenpää pelkäsi tai inhosi. Eräs sukulaistemme yritti kuvata tapahtunutta valtavaa muutosta omassa elämässään Porvoon naisopistossa piikana. Ennen sotaa palvelusväen piti tyhjentää herrasväen potat aamulla, sodan jälkeen he alkoivat tyhjentää itse.

Sotien välinen valkoinen valta oli ollut kauhistavaa aikaa ja sotavuodet painajaisia tavallisille suomalaisille, kun IKL ja Lapuan liike määräsivät tahdin. Brechtin sanoin Suomi vaikenä kahdella kielellä. Ensin luulin hänen lähinnä tarkoittaneen

vaiteliasta kansanluonnettamme, mutta kymmenien haastattelujen jälkeen ymmärsin vaikenemisen johtuneen sensuurista ja poliittisesta mielivallasta. Miellettömät punaisiin kohdistuneet surmatyöt ja vankileirit saivat jatkoa 1920- ja 1930-luvuilla, kun valkoinen valta jatkoi radikalismien vainoamista. Vuosina 1923-1934 lakkautettiin vasemmistolaisia järjestöjä yhteensä 3 129, joista ammattiosastoja oli 1 292. Valtiorikoksista vuosina 1920-1930 tuomittiin yhteensä 1 615 kansalaista, joista 336 vuonna 1930. Lapuan liikkeen kyyditykset sekä pyrkimykset viedä äänioikeus yli 600 000 suomalaiselta, sekä tuhansien kunnanvaltuutettujen ulosajot valtuustoista jättivät ihmiset kauhun valtaan. Vielä 1960-luvulla äitini pelkäsi kuollakseen aina kun osallistuin mielenosoitukseen.

Vaikka sosialidemokraattisen puolueen johtaja, Väinö Tanner oli sotapolitiikan kannalla ja johtamassa sitä, voimakas sosialidemokraattien sodanvastainen liike nousi sotien aikana. Sotapolitiikan vastustamisen kärjeksi nousi kuuden sosialidemokraattisen kansanedustajan muodostama ryhmä Kuutoset jo talvisodan aikana. Jatkosodan aikana myös nämä kuusi kansanedustajaa pidätettiin epäilyinä maanpetoksellisesta toiminnasta. Marraskuussa 1941 eduskunnan puhemies totesi, etteivät he ole enää kansanedustajia ja että heidän tilalleen eduskuntaan oli kutsuttu varamiehet. Keskustelu kuutosista kiellettiin lehdistössä 28. helmikuuta 1942 sisäasiainministeriön aloitteesta.

Uusi huomattava rauhanoppositio nou-

si Suomessa saksalaisten kärsittyä Stalingradin tappion. Kolmenkymmenenkolmen kirjelmä oli 33 niin sanottuun rauhanoppositioon kuuluneen, pääasiassa ruotsinkielisen tai SDP:n vasemmistosiipeen kuuluneen poliitikon allekirjoittama kirjelmä, joka luovutettiin jatkosodan aikana 20. elokuuta 1943 presidentti Risto Rytille. Kirjelmässä esitettiin, että hallitus ryhtyisi mahdollisimman nopeasti toimenpiteisiin rauhan saavuttamiseksi ja Suomen irrottamiseksi sodasta. Rauhanoppositio laajeni pian muihinkin poliittisiin ryhmiin ja sen keskeiset voimat sitten johdattivat Suomen rauhantekoon.

Suomen ja liittoutuneiden välillä Moskovassa tehty välirauhansopimus sisälsi määräykset kaikkien sodanvastustajien vapauttamisesta ja kommunistien kansalaisoikeuksien palauttamisesta, fasististen järjestöjen lakkauttamisesta sekä sotarikollisten ja -syyllisten rankaisemisesta. Valpon, STK:n ja Pihkalan kaartin mustalista-kortistot oli poltettu jo tappion hämmöittäessä. Kaikkiaan fasistisina lakkautettiin noin 400 oikeistolaista järjestöä. Moskovan välirauhan tultua voimaan myös kuutoset pääsivät välirauhansopimuksen 20. artiklan nojalla ulos vankilasta ja takaisin eduskuntaan, jolloin heidän tilalleen valitut menettivät kansanedustajan paikkansa. Koko Suomi astui uuteen maailmaan. Tapahtuneen muutoksen suuruutta on tämän päivän ihmisen lähes mahdotonta edes ymmärtää.

Radikaalin vasemmiston aktiiveille kuuluneet 36 vuotta olivat olleet erityisen painajaismaisia. Lähes 25 vankilavuoden

jälkeen Elintarviketyöläisten liittoon ja leipurien ammattiosastoon palasivat monet aktiivit, jotka olivat istuneet Tammisaaressa moneen otteeseen, samoin olleet sota-ajan turvasäilöissä. "Kypsä", Kalle Lindholm oli seurannut maailman menoa kaltereiden takaa lähes 25-vuotta vuonna 1929 tapahtuneesta pidättämisestään lähtien. Kypsä oli toiminut 1930 lakkautetun vanhan Leipomo-osaston ja koko liitonkin (SRNL) puheenjohtajana.

Urho Kekkonen hahmotteli uuden "elämänhaluisen Suomen tulevaisuutta Neuvostoliiton hyvänä naapurina" ja hänen kumppaneinaan uutta yhteiskuntaa rakensivat sekä kommunistit, kuutoset että rauhanopposition näkyvimmat voimat kuten mm. SAK:n puheenjohtaja Eero A. Wuori, K. A. Fagerholm ja Sakari Tuomioja kokoomuslaisen presidentti Paasikiven johdolla. Nyt tiedämme, etteivät monet sen aikaiset utopiat toteutuneet, eivätkä kuluneet 70 vuotta ole olleet vain sopuisan etenemisen ja yhteistyön aikaa. Uskoisin silti, ettei kukaan silloisista suomalaisen yhteiskunnan rakentajista kyennyt edes kuvittelemaan, miten rauhan ja oikeudenmukaisemman yhteiskunnan rakennustyöllä eräästä Euroopan pohjoises-

ta köyhimmästä maista tulisi nousemaan yhteiskunnallisen tasa-arvon ja vaurauden esikuva valtaosalle maailman kansoja. Sen rakennustyön aloittivat yhdessä ne voimat, joita sotainen oikeistovalta oli terrorisoinut ja jotka olivat vainoista huolimatta valinneet toiminnan rauhan puolesta. Meidän kansallinen hyvinvointimme ei noussut sotaisesta oikeistolaisesta valkoisen vallan hengestä, vaan sen hylkäämisestä.

Nostakaamme itsenäisyyden malja sille, että esimerkiksi Suomen Elintarviketyöläisten liitto ja sen ammattiosastot saivat jälleen takaisin vanhat toimintaoikeutensa ja mm. mahdollisuuden valita järjestöjen johtoon ketä itse halusivat! Tehkäämme kaikkemme, ettei Suomea enää koskaan anneta suurvaltakiistojen sotakentäksi, jonne kaikki suuntavat ydinkärkensä!

Päivi Uljas

Leipuriosaston lähettämä kannanotto työttömyysasiasta

Kansanedustajille, Ammattiliittojen johtoelimille

Arvoisa vastaanottaja

Kansainvälisen taantumun ja myös kansainvälisten konfliktien seurauksena maatamme on koetellut ennätysmäisen pitkä taloustaantumaa, jonka uhreiksi on joutunut satoja tuhansia ihmisiä. Työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa kaiken aikaa ja he ovat täysin syyttömiä nykyiseen tilanteeseen. Kun yhteiskunnassa on kannettu huolta kestävyysvajesta ja vaadittu sekä eläkeikää korotettavaksi että nuorison koulusta työelämään siirtymistä nopeutettavaksi, samaan aikaan tuhlataan ja turhautetaan satojentuhansien työttömien elämä. 1990-luvun alun laman aikana tuhottiin satojen tuhansien pitkäaikaistyöttömien talous, elämänhallinta ja tulevaisuudenusko ja nyt ei tule toistaa silloin tehtyjä virheitä.

Viime vuosikymmenien aikana työvoimahlinto on muodostunut valtioksi valtion sisällä. Tilanne on riistäytynyt normaalin suomalaisten yhteiskunnallisten oikeusoikeuskäytäntöjen ulkopuolelle. Työhallinnon toiminta tulee sitoa yhteiskunnan normaalien lakien ja instituutioiden järjestelmiin. Sekä työttömyyskoulutus että työelämäharjoittelu tulee toteuttaa työttömien absoluuttisia ihmisarvoja kunnioittaen.

Mielestämme jokaisella suomalaisella on oltava yhtäläiset oikeudet saada palkkatyöstä työehtosopimuksen mukaista palkkaa, eikä työvoimaviranomaisten ammattitaitoa voida pitää riittävänä arvioimaan, milloin työtön on niin syrjäytynyt, että hänen tilanteensa vaatii ilmaistyöskentelyä. Nykyinen ns. eri muodoissa käytetty työttömien ilmaistyö mahdollistaa ilmiselvää korruptiota, kilpailun vääristämistä ja mielivaltaa. Helsingin Leipomotyöntekijäin ammattiosasto vaatii sellaista kokonaan lopetettavaksi. Jokaiselle pitkäaikaistyöttömälle tulee tarjota vähintään puolen vuoden työllistämistyö, josta maksetaan käypä palkka.

Viisainta mahdollista valmistautumista tulevien vuosien mahdollisiin muutoksiin, kes-

tävyysvaje- ym. ongelmiin olisi nyt työttöminä olevien ihmisten uudelleen koulutus tasostaan kuuluisan suomalaisen koulutusjärjestelmän puitteissa. Ehdotamme, että työttömien koulutus siirretään kokonaan opetusministeriön ja kouluhallituksen hallinnoimien ammatti-ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tehtäväksi ja jokaiselle halukkaalle työttömälle tarjotaan mahdollisuus kouluttautua työttömyysturvalla ja hankkia itselleen joistain edellä mainituista koulutuslaitoksista tutkinto. Nykyinen työvoimapolitiittinen koulutuskaan ei ole ilmaista ja on syytä kysyä, onko työvoimahallinnolla paras osaaminen siihen, mitä ja miten työttömiä tulisi kouluttaa.

Lisäksi ehdotamme seuraavia muutoksia ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan. Ansiosidonnainen päiväraha ei saa kulua työvoimapolitiittisen koulutuksen aikana, vaan sen tulee kerryttää ansiosidonnaista päivärahaa. Muiksi työssäoloehdon toteuttaviksi toimenpiteiksi tulee hyväksyä ns. kolmannella sektorilla ja järjestöissä tehtävä vapaaehtoistyö. Päiväraha ei saa heikentyä työssäoloehdon täytyttyä verrattuna aiempaan työttömän työttömyysturvan tasoon. Osa-aikatyön ja keikkatyön päivärahamäärittelyn tapa tulee palauttaa sel-laiseksi, että myös osa-aikatyötä tekevän päiväraha määritellään vain tehdyn työn palkan perusteella. Koululaisille ja opiskelijoille, jotka ovat päässeet ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin, tulee palauttaa oikeus saada työttömyysajalta päivärahaa, silloin kun he eivät opiskele, mikäli esimerkiksi kesätöitä ei ole saatavissa. Lisäksi tutkijoiden, taiteilijoiden ja ns. itsensä työllistävien yrittäjien tulee päästää ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin normaalin kassajärjestelmän puitteissa. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan tason nostoon vaadittava lisäraha on kerättävä työnantajilta.

Rantaleijonan murheita

Talvi oli tänä vuonna vähäluminen ja kevät aikainen, eikä alkukesän keisseäkään ollut moittimista, mutta juhannuksena se takatalvi sitten iski. Vietimme juhannusta mökillä tyttäreemme, vävypojan ja lapsenlapsien numero neljän ja kuuden kanssa.

Olimme iloinneet siitä, että alkuviikosta satoi sen verran, että kokonpoltto olisi sallittu. Tontin viimevuotisesta metsänperkuusta oli jääneet suuret läjät kuivia oksia kokkoaineksia, joista tulisi koko siihenastisen juhannuksenvieton historiamme komein kokko. Pojat olisivat heti alkuillasta ruvenneet kokkoa kokoamaan, mutta vaimo toppuutteli, että ensin syödään ja sitten katsotaan miten iso kokko voidaan tällä tuulella tehdä.

Kun juhannus on ulkojuhla olimme päättäneet valmistaa aattoruuat ulkogrillillä ja lähdimme vävypojan kanssa ulkogrilliliä sytyttämään. Koska aaton nestetasapainon ylläpitäminen on olennainen osa Juhannuksen viettoa, olimme varanneet matkaan kuivien puiden, grillihiilien, sytytysnesteiden ja tulitikkujen lisäksi sopivan määrän mainiossa kellarikaivossamme jäähdetyttäjä olutpurkkeja. Huomasin

heti, että valinta oli väärä. Luihin ja ytimiin tunkeutuvan kylmänä viuhuvan pohjoistuulen torjumiseen olisi paremmin sopinut termoskannullinen kuumaa rommitotia tai kahviplöröä.

Vävypoika oli saanut kunnon tulen kiinteään ulkogrilliin ja sytytteli parhaillaan pallogrillillä kun minä sain tarpeekseni hamppaiden kalinasta alumiinisiin kaljatölkköihin. Lähdin sisälle hakemaan lämpimiä kuteita verukella, että käyn katsomassa tarvitsevatko naiset apua sapuska-aineiden kantamisessa ja että kaikki pistävät tarpeeksi päällensä.

Grillattavaksi tulevat vihannesnyytit ja marinoidut lihat olivat ulos meneviin koreihin pakkaamista vaille ja aloimme etsiä lämpimiä kuteita. Itse päädyin saman tapaiseen kerrospukeutumiseen, jolla olin pärjännyt laivan talvisissa kansihommissa: pitkät kalsarit ja aluspaita, flanellipaita ja farkut, villapaita ja pipo. Ne roiskeita kestävätkin öljykankaiset päällysvaatteet korvasin paksulla tikkitaikilla ja talvifarkuilla, joita olin edelliskesinä käyttänyt prätkähommissa.

Velipojan norjalaisella vaimolla on tapana sanoa, ettei ole huonoa keliä, on vain vääränlaista pukeutumista. Kun hyvin

pukeutuneina saimme lämpimiä grilliherkkuja ja huonelämmintä punkkia sisäämme alkoi jo juhannuskin tuntua kunnan juhralta. Ja paremmaksi vaan muuttui kun saatiin kokko sytytettyä. Tuuli oli hieman tyyntynyt, mutta siitä huolimatta ei usallettu mitään ennätysisoa kokkoa rakentaa. Poltettavaa kuitenkin riitti, joten tuli siitä ainakin ennätyspitkä. Pojat pitivät tulesta huolen, joten lämpöä ja juhlaumuomaa riitti. Taisi siinä mennä yli kolme tuntia ennen kuin totesimme, että niin se määkin juhannus ja ryhdyimme kokon jälkisammutukseen mukana olevilla sammutusvälineillä.

Janon jälkisammutusta jatkettiin vielä sisätiloissa sähkövalossa ja atomisähkön pattereissa tuottaman lämmön turvin. Kun kaikki oli sitä mieltä, ettei kai me juhannuksena vielä ruveta nukkumaan, aloimme pohtia suunniteltua Norjan matkaa velipojan uutta taloa katsastamaan. Läppäristä löytyi monenlaista halpalentoa, mutta kun Haugesund on varsin pieni paikka se edellytti jos jonkinlaisia kiertoteitä pitkin väliodotuksineen. Ja kun hinnatkaan eivät olleet kovin halvat, ja kun läppäri vielä kertoi Norjan kelin olevan yhtä surkea kuin Suomenkin syntyi ajatus, että halvemmalla päästään oikeastaan välimerelliselle rannalle kesäkelissä kellimään. Eikä aikaakaan kun tytär näpelöi esiin seuraavan viikon lauantain äkkilähdön Rodokselle, jolle kiljuen päätettiin lähteä.

Tottuneille maailmanmatkaajille on lähtö aina helppo. Vaimo on mestaripakkaaja ja kuteitakin löytyy joka lähtöön. Ainoan ongelman muodostivat uimahousut. Löytyihän sellaiset kaapin perältä, mutta kun taisi olla yli kymmenen vuotta siitä kun viimeeksi kävin uimassa ne vaikuuttivat surkean pieniltä. Päätimme investoida sopiviin ja moderneihin uima-asuihin. Vaimo löysi sopivan uimapuvun helpolla, mutta minä vierastin kovasti nykyaikaisia

melkein polvenpituisia uimashortseja. Kun vaimo kuitenkin painokkaasti sanoi, että nämä otetaan, niin mikäs auttoi otettava ne oli.

Lentomatkatkin sujuivat turvallisesti. Selvisin menen tullen puhtain vaattein tarjotuista aterioista. Rodoskin oli entisellä paitsi, ettei siellä tällä kertaa satanut, niin kuin ne kaksi kertaa aikaisemmin kun olen siellä käynyt. Mussakka ja uusokin maistuivat ihan entisiltä, mutta todellisen shokin koin kun päätin kokeilla uusia uikkareitani hotellin uima-altaassa. Seisoin hetken altaan matalammassa päässä ja mietin itsekseen, että uimataito on kuin polkupyörällä ajo, kun sen kerran on opinut niin sen osaa lopun ikänsä. Päätin siis rauhallista rintaintia lipua tylykkäästi muutaman altaanmitan edestakaisin, mutta toisin kävi. En saanut tutuilla rintaintiliikkeillä - jotka opin jo pikkupoikana Ruotsissa - päästäni sen verran pinnalle, että pystyisin hengittämään. Hätäpäissän aloin uida koiraa jolla sain pärstäni niin paljon pinnan yläpuolellemme, että pääsin vetämään henkeä. Sydän kuitenkin hakkasi kuin höyryvasara ja henki pihisi kuin vanha veturi, joten homma oli jätettävä sikseen. Onneksi jalkani tavoittivat vielä pohjan, ja kahlasin altaan alkupäähän, kiipesin huohottaen tikkaita ylös, horjuin hantuukilla varaamaani aurinkotuoliin, jossa sitten makasin uupuneena ja suuren itsesäälän vallassa.

Kun vaimo jonkin ajan päästä tuli altaasta katsastamaan vointiani olin jo sen verran tolkuissani, että jaksoin vitsailla:

- Taisi olla virheinvestointi nämä uikkarit kun en enää osaa uidakaan. Etteivät aivan joudu haaskuuseen on kai vaan ruvettava rantaleijonaksi.

- Siihen hommaan rintakehäsi on kyllä valahtanut turhan alas, eivätkä nuo lihaksukaan oikein pullota tarpeeksi, replikoi mustaan hoikentavaan uimapukuun pu-

keutunut huushollin parempi puolisko.

- Yhdessä asiassa tulen kyllä tulevaisuudessa muistuttamaan kovasti leijonaa. Näithän itsekkin telkkarin luonto-ohjelmassa, etteivät leijonat mielellään kastele tassujaan.

Jos osaa itselleen nauraa on jotenkin helpompi suhtautua elämän murheisiin, mutta kun lounaan jälkeen yritettiin ottaa pienet ettoset tuntui rantaan vyöryvä maininki avoimen parvekkeen oven kautta kuiskaavan pirullisesti:

- Saatanan surkimus, saatanan surkimus, et osaa enää edes uida, et osaa enää edes uida...

Sain unen päästä kiinni lohduttautumalla viisaudella jonka kuulin fajalta kun kerran ihmettelin hänen huonoa uimataitoaan.

- Mitä hyötyä merimiehellä on hyvästä uimataidosta? Jos putoaa yli laidan laivan ollessa avomerellä tai laiva uppoaa myrskyssä joutuu vaan kärsimään paljon kauemmin, jos on hyvä uimari.

Seuraavana päivänä kun uimataitaiset lähtivät sille suojanpuoleiselle rannalle lyöttäydyin mukaan rantaleijonan taitoja harjoittelemaan. Aivan niin kuin telkkarin oikeat urosleijonat jäin kauemmaksi vesirajasta varjoon makaamaan, sillä aikaa kun muu porukka polskutteli vedessä. Kun ei varjostavia pensaita löytynyt vuokrasin aurinkovarjon alla seisovan rantatuolin. Kesti jonkin aikaa löytää mukava asento huterasta tuolista, mutta kun sellainen löytyi vedin olkihattuni naaman peitoksi, suljin silmäni ja aloin kuunnella rannan ääniä. Odottamani pienten aaltojen hiljainen kuiske rannan hiekkaan peittyi kuitenkin vedessä polskuttelevien huutojen ja rantakahvilan MS Orbiitin pääkoneen ääntä muistuttavan jyskyttävän musiikin alle. Kaipasin kuulosuojaimia, jotka konehuoneen tarkastuskierroksella aina käytin, mutta niiden puuttuessa oli vaan hiljaa kärsittävä, vaikka teki kovasti mieli oikean leijonan tavoin nousta karjumaan hiljaisuutta. Päätin kuitenkin kärsiä, josko se

lupaus kirkkaasta kruunusta taivaan iloissa maanpäällisten kärsimysten palkkioksi sitenkin pitäisi paikkansa. Olisihan epäväireinen virrenveisuus ja harpujen soitto, vaikka ne peittäisivät enkeleitten siipien havinaa, suoranaista sulosointia tähän meteliin verrattuna.

Kaikesta huolimatta nukahdin ja näin unta, että olin poistunut elävien kirjoista ja makasin rantaleijonana Styxvirran Haadeksen puolella rantapusikon varjossa. Kuului jumalaton rummunjyske, jonka tahdossa marssi ohitse ainakin puolen plutoonan verran pikkuperkeleitä. Yksi niistä poistui rivistä ja yritti pirullisesti irvistäen pistellä minua ahteriin tulenhehkuisella hiilihangolla. Puolustauduin lyömällä sitä otsaan täsmällen sarvien puoliväliin teräksisellä kävelykepilläni. Se kiljaisi kimeästi kuin pistetty sika, kutistui nyrkin kokoiseksi kipinöiväksi palloksi ja räjähti rikinkatkuiseen kellertävään savupilveen.

Kaikki päättyi aikanaan, armo vaan ei milloinkaan, sanovat saarnaajat. Niinpä heräsin siihen, että vaimo ravisti minua hartiasta ja sanoi, että olisi aika lähteä hotellille vaihtamaan vaatteita iltaa varten. Niinpä tämänkin päivän rantaleijonakärsimykset jäivät illan viihtyisässä kuppilassa nautitun päivällisen alle, ja päivä merkittävään onnellisten päivien pitkään jonoon.

Loppuaika Rodoksella kului kunnon turistien tavoin. Syömisen ja juomisen lisäksi tuli käytyä kaksikerrosbussilla kiertäjänelulla, jolla näin ja jopa valokuvasin paikkoja jotka edellisillä reissuilla olivat jääneet näkemättä. Kehnot takajalkani eivät paljon vaivanneet kun hiljaa kuljettiin ja taksit olivat halpoja, joskin turhan lämpimiä.

Mukavin rodoksenmuisto jäi kuitenkin siitä, kun lintsasin vanhankaupungin ostoskierrokselta ja jäin istumaan ulkoilmaravintolaan olkihattu päässä ja uusolasi nokan alla ison puun varjoon Nicolas Free-

lingin dekkaria lukien. Kirjassa komissaari Van der Valk kiertää Eurooppaa kadonnutta miljaardiperijää etsien. Pidän komissaarin tavasta miettiä mikä ajoi etsimänsä miehen omituisiin tekoihin, ja kirjailijan tavasta kuvata eurooppalaista miljöötä ja kansojen erilaisia elämäntapoja.

Paluumatkalla istuimme lentokoneessa kuuntelemassa ilmeisesti savolaisen lentokapteenin hauskaa tarinointia miten kerosiiniä säästyy kun kymmenen kilometrin korkeudessa ajamme vaan suoraa linjaa eri maiden ilmatilan halki. Silloin emme tienneet, että humalaiset venäläiset separatistit sormi Bukh-ohjuspatterin laukaisimella tarkkailevat Ukrainan ilmatilassa lentäviä matkustajakoneita piru mielessä. Onneksi olimme jo turvallisesti kotona kun he painoivat laukaisunappiaan ja saivat aikaan murheellisen katastroofin joka tulee ikuisesti säilymään maailmanhistorian suurimpien hulluuksien kärkisijoilla.

Uutinen hollantilaiskoneen alasampumisesra sai minut miettimään tuonpuoleisia. Missä joutuisin viettämään iäisyyteni, ja pitäisikö varmuuden välttämiseksi viimeisenä toivomuksena pyytää tulla haudatuksi kävelykeppini kanssa. Silloin olisi ainakin siellä Haadeksen puolella ase jolla voisi puolustautua pirullisia pikkuperkeleitä vastaan ja yläkerrassa - jos sinne vastoin odotuksiani joutuisin - sillä voisi huitoa tahtia laahaavia virsiä veisaaville taivaallisille sekakuoroille.

Limppu

PS. Kun pitkään pohdin kadonnutta uimataitoani tuloin siihen tulokseen, että ne helkkarin isot uimahousut olivat niin tiivistä kangasta, että niiden persuuksiin jäämän ilman noste käänsi ruhonin ikään kuin sukellusasuntoon. Tuleva kesä ja vanhat uikkarit näyttäköön olenko oikeassa.

*Joulu ei ole mitään ilman
joulukahvia tai ilman jouluolutta
tai ilman joulumakeisia,
myös ruokaöljyt ja mausteet on
tärkeitä.*

10

*Hei pojat
äkkiä piiloon
Joulupukki tulee*

Onneksi on osasto kymppin duunarit.

*Eli hyvää Joulua ja
onnellista Uutta Vuotta
osasto kymppin väelle
toivottaa osasto kymppin johtokunta.*